

Sammanfattning

Utredningens förslag ger miljömålssystemet ett tydligare internationellt perspektiv. Rollen för riksdagen, regeringen och myndigheterna preciseras när det gäller den samhällsomställning som behöver ske inom en generation. Vikten av det löpande miljöarbetet inom bl.a. myndigheter, kommuner och företag betonas.

Utredningen föreslår en delvis förändrad bedömningsgrund för miljökvalitetsmålen. Inom en generation, till år 2025, bör antingen miljökvaliteten eller förutsättningarna att nå miljökvaliteten vara uppnådda. Det betyder en mycket hög men inte omöjlig ambitionsnivå. Detta stämmer också väl överens med de intentioner som fanns när miljökvalitetsmålen ursprungligen beslutades.

Generationsmålet för samhällsomställning formuleras om och lyfts in tydligare i miljömålsstrukturen. Utredningen föreslår att riksdagen beslutar om generationsmålet. De sexton miljökvalitetsmålen kvarstår och beslutas som hittills av riksdagen. De övergripande miljömålsfrågorna utgår som begrepp och målnivå. Tydliga etappmål för samhällsomställningen bör tas fram. De flesta av de cirka 70 delmål som finns i dag kan omvandlas till sådana etappmål. Etappmål kan även göras målövergripande. Begreppet delmål utgår. Etappmål beslutas av regeringen om de inte följer av EU-beslut eller regeringen bedömer det motiverat att de ska beslutas av riksdagen.

Miljökvalitetsmålen måste ses i ett mer internationellt sammanhang och analysen av det internationella beroendet bör utvecklas i den fördjupade utvärderingen. I de strategier som tas fram för att nå miljökvalitetsmålen bör vid behov också ingå strategier för miljöarbetet inom EU och internationellt.

Alla myndigheter inom miljömålssystemet – målansvariga, sektorsansvariga och länsstyrelser – får ett tydligare ansvar i sin instruktion att, inom sitt verksamhetsområde, verka för att målen nås.

Naturvårdsverket får ett samordningsansvar för miljömålsuppföljningen. En särskild beredning med företrädare för riksdagspartierna föreslås få i uppgift att ge råd till regeringen om hur miljö kvalitetsmålen kan nås. Till beredningen knyts det nuvarande Miljömålsrådet som experter. Genom arbetsgrupper till beredningen kan icke-statliga aktörer bli mer delaktiga i miljömålsystemet.

Regeringen ger uppdrag till beredningen eller, när så är lämpligt, till myndigheter att utveckla strategier för att miljö kvalitetsmålen ska nås med etappmål och styrmedel. De nuvarande fasta åtgärdsstrategierna utgår ur systemet.

Systemet tillförs en funktion för oberoende, riktade utvärderingar av styrmedel och myndigheters miljöarbete.